

Made in Italy

Emilia Rutkowska

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka włoskiego dla II etapu edukacyjnego (klasy IV–VIII szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu:

Made in Italy

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator projektu:

nauczyciel języka włoskiego

2.2 Pozostali:

nauczyciel plastyki, nauczyciel informatyki, nauczyciel muzyki, nauczyciel biologii

3. Ramy czasowe

Początek projektu przewidziany jest na pierwszą połowę lutego, a zakończenie na drugą połowę maja.

4. Cele projektu

4.1. Cele ogólne:

- sprawne komunikowanie się w języku polskim oraz językach obcych nowożytnych;
- umiejętność przekazywania w języku włoskim lub polskim informacji zawartych w materiałach w obu językach;
- rozwijanie podstawowej wiedzy dotyczącej kultury i sztuki Włoch;
- kształcenie tolerancji na inną kulturę postawy otwartości wobec świata;
- umiejętność obsługi komputera, wyszukiwania informacji z zasobów internetu, pracy z wykorzystaniem różnych programów informatycznych, umiejętność przetwarzania danych;
- stawianie pytań, hipotez, proponowanie odpowiedzi dotyczących kultury, sztuki, muzyki, języka Włoch;
- rozwijanie umiejętności logicznego myślenia;
- wykorzystywanie informacji z różnych źródeł;
- rozwijanie umiejętności twórczego myślenia;
- rozwijanie zdolności i umiejętności plastycznych oraz poszerzanie wiedzy z zakresu sztuki i architektury Włoch;
- rozwijanie umiejętności pracy w zespole oraz współodpowiedzialności za zadania;
- wzbudzenie motywacji uczniów do uczenia się języka obcego;
- nabycie oraz rozwijanie umiejętności używania oraz tworzenia prostych komunikatów w języku włoskim.

4.2. Cele szczegółowe projektu interdyscyplinarnego proponuje się podzielić na: kształcące i wychowawcze

4.2.1. Cele kształcące

Dzięki udziałowi w projekcie interdyscyplinarnym uczeń:

- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji oraz przetwarzać dane;
- wykorzystuje różne formy twórcze;
- potrafi wymienić typowe włoskie marki i produkty;
- potrafi przygotować w języku włoskim opis ubioru i przedstawić, w co jest ubrana inna osoba;

- potrafi zaśpiewać prostą piosenkę w języku włoskim oraz zna najpopularniejszych artystów muzyki włoskiej;
- potrafi w bezpieczny sposób wyszukiwać informacje w internecie oraz przygotować film za pomocą technologii informatycznych.

4.2.2. Cele wychowawcze

Uczeń dzięki udziałowi w projekcie rozwija także kompetencje kluczowe oraz uniwersalne. W szczególności uczeń:

- uczy się wyrażać swoje zdanie oraz dyskutować z rówieśnikami;
- rozwija ciekawość świata oraz swoje zainteresowania;
- rozwija kompetencje zespołowego rozwiązywania problemów, współpracy w grupie, podejmowania decyzji, odpowiedzialności za swoje działania, rozwiązywania konfliktów, wypracowywania kompromisu;
- rozwija umiejętności informatyczne;
- rozwija logiczne myślenie;
- rozwija sprawności manualne, umiejętności artystyczne, pomysłowość, twórcze myślenie, wiedzę z zakresu, dzieł sztuki, architektury Włoch;
- nabywa umiejętność dzielenia się swoją wiedzą z innymi uczniami;
- planuje swoją pracę oraz pracę w grupie, decyduje o podziale obowiązków w grupie;
- potrafi ocenić swoją pracę oraz innych, uczy się przyjmowania opinii rówieśników oraz wyrażania własnych preferencji.

4.3. Cele szczegółowe dla uczniów

4.3.1. Cele kształcące:

- uczymy się pozyskiwać informacje z różnych źródeł i postępować z nimi etycznie;
- uczymy się korzystać z różnych programów komputerowych, tworzyć filmy – animacje,
- uczymy się piosenki w języku włoskim oraz poznajemy znanych włoskich wykonawców autorów muzyki;
- poznajemy i stosujemy w języku włoskim słownictwo związane z odzieżą, materiałami, produktami nadającymi się do recyklingu, szeroko rozumianą kulturą i sztuką Włoch;
- znamy podstawowe informacje dotyczące problemów ekologii i zanieczyszczenia mórz przez ludzi wyrzucających śmieci.

4.3.2. Cele wychowawcze:

- uczymy się współpracy w grupie, kompromisu, rozwiązywania problemów, roli lidera;
- dzielimy się wiedzą z innymi uczniami;
- potrafimy ocenić swoją pracę oraz pracę innych.

5. Treści kształcenia

Projekt interdyscyplinarny *Made in Italy* łączy język włoski z nauczaniem informatyki, plastyki, biologii oraz muzyki. Nauczanie języka włoskiego towarzyszy wszystkim innym przedmiotom. Uczniowie oglądają film w języku włoskim dotyczący ekologii, poznają słownictwo związane z produktami i materiałami zdatnymi do recyklingu. Tworzą opis ubiorów ekologicznych, które zostaną zaprezentowane na pokazie mody nawiązującym

do pokazów mody znanych włoskich projektantów. Język włoski znajdzie się na obrazie-kolażu odzwierciedlającym wszystkie elementy związane z *Made in Italy*. Uczniowie umieszczają na nim nazwy włoskich marek, podpisy produktów spożywczych i znanych dań, nazwy zabytków i miast w języku włoskim. Są to tylko niektóre z wymienionych możliwości. Na zajęciach z muzyki uczniowie będą uczyli się włoskiej piosenki *Zuppa romana* Schrott nach 8 oraz poznają innych włoskich artystów. Na informatyce uczniowie stworzą krótki film rozgrywający się we Włoszech, do filmu zostaną dodane proste napisy w języku włoskim.

5.1. Język włoski

Program nauczania języka włoskiego dla drugiego etapu edukacyjnego język I i język II, którego autorkami są Barbara Klimek, Anna Miszta, Emilia Rutkowska, opiera się na założeniach podstawy programowej dla tegoż etapu. Temat niniejszego projektu nawiązuje do treści obowiązujących w nauczaniu języka obcego nowożytnego: zakupy i usługi (np. towary i ich cechy – ubiór, rodzaje materiałów) oraz kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media).

Uczniowie zapoznają się z kulturą włoską nawiązującą do mody, sztuki, filmu, muzyki, ale i tradycji kulinarnych, architektury. Uczniowie poznają słownictwo z zakresu nazw części garderoby, rodzaju materiałów, z jakich zostały wykonane, materiałów nadających się do recyklingu i elementów ochrony środowiska. Zapoznają się także ze słownictwem z piosenki *Zuppa Romana*, bazującym w dużej mierze na produktach spożywczych, nazwach dań włoskich. Prosta narracja w języku włoskim zostanie użyta przez uczniów w stworzonym przez nich filmie.

5.2. Informatyka

Uczniowie w klasie ósmej uczą się obróbki filmów, ale już w klasach wcześniejszych potrafią wykonać proste filmy animowane przy wykorzystaniu technologii wykonania wielu ujęć/zdjęć aparatem fotograficznym lub telefonem komórkowym. Następnie zdjęcia zostają połączone w prostym w obsłudze programie. Uczniowie dogrywiają do filmu podkład muzyczny oraz napisy w języku włoskim. Film nie przekracza 3 minut. Przygotowanie filmu wymaga od uczniów przygotowania scenariusza filmowego, przygotowania planu zdjęciowego, przyniesienia lub wykonania kukiełek, lalek, lub postaci z klocków lego, które będą postaciami filmu.

5.3. Plastyka

Uczniowie oprócz rozwijania zdolności artystycznych oraz stosowania różnych technik plastycznych uczą się rozpoznawać wybrane, najbardziej istotne dzieła z dorobku sztuki, architektury narodu Włoskiego. Zgodnie z podstawą programową plastyki dla klas IV–VIII szkoły podstawowej uczeń potrafi rozpoznać wybrane, najbardziej istotne dzieła z dorobku innych narodów oraz zna podstawowe wiadomości z zakresu kultury plastycznej, narodowego i ogólnoludzkiego dziedzictwa kulturowego.

5.4. Biologia

Uczniowie zapoznają się z tematyką zanieczyszczenia mórz. Zastanawiają się, jak można zaradzić takiej sytuacji oraz jak wykorzystać powtórnie np. plastikowe opakowania. Podstawa programowa dla klas IV–VIII szkoły podstawowej z biologii przewiduje

kształtowanie u uczniów właściwych postaw wobec przyrody i środowiska. Uczniowie opisują i prezentują postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody. Podstawa programowa zaleca w klasie siódmej podejmowanie na lekcjach tematyki dotyczącej ekologii i jej wpływu na ekosystemy.

5.5. Muzyka

Uczniowie zapoznają się z przedstawicielami włoskiej muzyki różnych gatunków. Poznają artystów o światowej sławie i ich utwory. Uczą się śpiewać piosenkę *Zuppa Romana* oraz przygotowują występ, w którym poszczególni uczniowie zaśpiewają lub wcielą się w rolę (wersja z playbackiem) znanych włoskich piosenkarzy. Podstawa programowa z muzyki zaleca, aby uczniowie brali udział w koncertach i przedstawieniach, aby mieli możliwość zaprezentować swoje umiejętności. Zaleca się również nauczycielom muzyki udział w projektach interdyscyplinarnych i łączenie treści prezentowanych na muzyce z innymi przedmiotami.

6. Charakterystyka odbiorców

6.1. Typ szkoły:

szkoła podstawowa

6.2. Wiek uczniów:

13–14 lat

6.3. Klasa:

VII

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

W projekcie interdyscyplinarnym mogą wziąć udział uczniowie uczęszczający do klas VII–VIII szkoły podstawowej. Uczniowie przejawiający predyspozycje do bycia liderami świetnie odnajdą się w roli koordynatora grupy. Dzieci będą uczyć się od siebie, korzystać z pomysłów i wiedzy innych osób w grupie. Będą rozwijać umiejętność przejmowania odpowiedzialności za zespół i pracy w grupie. Uczniowie z trudnościami w nauce stają się częścią grupy, w której każdy uczestnik jest tak samo ważny, ponieważ jest odpowiedzialny za poszczególne zadania. Współpraca wzmacnia poczucie przynależności do grupy, akceptacji oraz poczucie własnej wartości.

Uczniowie mogą wybrać spośród szeregu proponowanych zadań te, które stworzą im najlepsze warunki do wykorzystania ich potencjału. Praca metodą projektu daje nauczycielowi możliwość dostosowania podejmowanych technik i metod pracy do indywidualnych potrzeb dziecka. Projekt stwarza możliwość dopasowania i modyfikacji zadań do zróżnicowanych potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE). Nauczyciel, dobierając i modyfikując metody i techniki pracy, powinien pamiętać o uwzględnieniu zarówno zaleceń z poradni psychologiczno-pedagogicznej, jak i własnych obserwacji uczniów. Należy również dobrać właściwe zadania dla uczniów zdolnych, aby jak najlepiej wykorzystać ich potencjał i wspierać ich dalszy rozwój.

6.5. Inne cechy odbiorców

Metoda projektowa stwarza każdemu uczniowi szansę na odnalezienie się w proponowanych zadaniach. Uczniowie uczą się poprzez działanie, zadawanie pytań

oraz własne zaangażowanie i twórcze poszukiwanie rozwiązań. Należy pamiętać, aby dostosować stanowisko pracy do ewentualnej niepełnosprawności ucznia. Uwzględniając potrzeby ucznia z ograniczeniami w poruszaniu się, należy zachować odpowiednie ciągi komunikacyjne oraz wygodne stanowisko pracy. Uczniowie łatwo rozpraszający się powinni zająć miejsca z dala od okien i drzwi. Należy zadbać o właściwe oświetlenie stanowisk pracy.

Metoda projektu stwarza uczniom nieśmiałym bezpieczne środowisko dla podejmowania aktywności, praca w małych zespołach zapewnia im komfort i warunki sprzyjające śmielszemu wyrażaniu własnej opinii, dzieleniu się pomysłami. Uczniowie mogą również uczyć się od siebie nawzajem, korzystając ze wsparcia rówieśników. Uczniowie czujący się dobrze w roli liderów będą mogli wykorzystać swoje umiejętności i predyspozycje. Praca metodą projektu daje możliwość dostosowania tempa pracy do indywidualnych potrzeb zespołu klasowego. Uczniowie mogą pracować w warunkach, w jakich czują się bezpiecznie i komfortowo. Nauczyciel cały czas koordynuje projekt i służy uczniom wsparciem i pomocą.

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

Podczas realizacji projektu zostaną zastosowane następujące formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

7.2. Metody pracy

Główną metodą pracy jest metoda projektu. Nauczyciel będzie stanowił jedynie wsparcie dla uczniów w podejmowanych przez nich decyzjach. Będzie koordynował projekt i czuwał nad jego właściwym przebiegiem.

W realizacji projektu będą zastosowane również opisane niżej metody.

- Metoda informacyjna – pogadanka, opis, prezentacja, wyjaśnienie lub dyskusja; jej celem jest przekazanie informacji, jednakże należy pamiętać, że dodatkowo może być uzupełniona o materiał audio lub audiowizualny, który ułatwi uczniom zrozumienie tematu. Jest to szczególnie istotne dla uczniów z ADHD (od ang. *attention deficit hyperactivity disorder*) i afazją.
- Metoda audiowizualna – film, muzyka.
- Metoda komunikacyjna – uczniowie tworzą wypowiedzi w języku włoskim odpowiednie dla danych sytuacji komunikacyjnych (opis ubioru, przedstawienie osoby prezentującej strój na pokazie, podpisy pod filmem).
- Metody problemowe – poprzez doświadczanie i działanie ułatwiają uczenie się uczniom mającym problemy z abstrakcyjnym myśleniem.
- Metody aktywizujące – będą wykorzystywane na każdym etapie realizowania projektu, uczniowie będą podejmowali szereg działań angażujących ich w projekt, co wzmacnia poczucie odpowiedzialności, buduje motywację. Metody aktywizujące w szczególności wspierają uczniów ze SPE poprzez szereg różnorodnych zadań możliwych do modyfikowania według indywidualnych potrzeb ucznia.

- Podejście edukacyjne CLIL (*Content and Language Integrated Learning*) – dzieci dzięki nauce języka uczą się innych przedmiotów, takich jak np. informatyka, plastyka, muzyka, biologia.
- Metody ewaluacyjne – uczą samodzielności, refleksji nad pracą własną, wzbudzają motywację ucznia oraz kształtują odpowiedzialność za proces dydaktyczny.
- Mapy myśli – do sporządzania planu i kolejności działań lub wypisania potrzebnego słownictwa. Metoda ułatwia uczniom z afazją oraz ADHD usystematyzowanie, poukładanie pojęć, działań dzięki formie graficznej. Pomoże także wzrokowcom w łatwiejszym zapamiętywaniu treści.
- Burza mózgów – daje dzieciom możliwość rozwijania kompetencji twórczego myślenia, w fazie początkowej wszystkie pomysły są akceptowane, co wspiera dzieci nieśmiałe oraz mało pewne siebie.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zainicjowanie projektu

Projekt zostanie rozpoczęty na początku lutego. Odbędzie się to w porozumieniu z nauczycielami informatyki, biologii, plastyki i muzyki.

Na początkowym etapie projektu nauczyciel języka włoskiego zaprasza uczniów do wzięcia udziału w projekcie. Wyjaśnia, na czym będzie polegała praca i jaki będzie jej spodziewany efekt. Nauczyciel wyjaśnia także, jakie są najważniejsze elementy podlegające ocenie i na jakich zasadach będzie oceniona praca uczniów.

8.2. Spisanie regulaminu/kontraktu

Podczas pierwszych zajęć pod kierunkiem nauczyciela koordynującego projekt oraz pozostałych nauczycieli biorących w nim udział, a przy współudziale dzieci nastąpi spisanie kontraktu, w którym ustalone zostaną zasady współpracy uczniów. Również wówczas można podzielić uczniów na grupy. Dobrą praktyką jest, aby nauczyciel miał wpływ na dobór uczniów do grup, którym zostaną przydzielone konkretne zadania. W ten sposób unikniemy wykluczenia uczniów z trudnościami w nauce lub mniej lubianych, jednocześnie nauczyciel może pomóc uczniom dopasować zadania adekwatne do ich umiejętności i zdolności. Nauczyciel omawia z uczniami zasady współpracy w grupach, zasady pracy projektowej oraz wskazuje na odpowiedzialność uczniów za samodzielne wykonanie zadania, które wpływa na efekt końcowy projektu.

Kontrakt powinien być sformułowany w języku zrozumiałym dla ucznia oraz powinien znaleźć się w klasie w widocznym miejscu, lub może zostać wydrukowany i przekazany każdej grupie biorącej udział w projekcie.

8.3. Wybór tematu

Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem projektu, jednak uczniowie mają możliwość decydowania, w jakie działania zechcą się zaangażować. Uczniowie mający problemy w jakiejś dziedzinie, ale chętni do wzięcia udziału w zadaniach mogą uczyć się od innych osób w grupie, korzystać z ich wsparcia i wskazówek.

8.4. Podział na grupy

Uczniowie dobierają się w grupy pod względem tematów i aktywności, w jakie chcą się zaangażować. Należy jednak zwrócić uwagę na to, by każde dziecko zostało przydzielone

do grupy, a w projekcie mogły wziąć udział wszystkie chętne dzieci. Większość zajęć projektowych będzie odbywała się na lekcjach przedmiotowych, niektóre z nich mogą wymagać dodatkowego zaangażowania w ramach zajęć pozalekcyjnych. Każdy uczeń otrzymuje zadanie dopasowane do jego indywidualnych preferencji i możliwości. Praca nad projektem zostanie przydzielona grupom:

- grupa nr 1 – tworzy pokaz mody strojów ekologicznych z materiałów z recyklingu;
- grupa nr 2 – tworzy obraz składający się z kilku części nawiązujących do elementów kultury włoskiej;
- grupa nr 3 – przygotowuje występ muzyczny. Zaprezentują piosenkę w języku włoskim: *Zuppa Romana* oraz zorganizują mały pokaz muzyczny na zasadach „playback show”;
- grupa nr 4 – tworzy krótki film animowany, którego akcja toczy się we Włoszech. Film zostanie opatrzony napisami w języku włoskim.

Uczniowie wybierają grupy zgodnie z ich preferencjami, zainteresowaniami oraz mocnymi stronami. Dobrze byłoby zadbać o to, aby w każdej z grup znalazł się uczeń zdolny, który będzie filarem grupy.

8.5. Przygotowanie harmonogramu pracy i podział zadań

Nauczyciel razem z uczniami ustala harmonogram pracy. Przydziela zadania poszczególnym grupom z uwzględnieniem preferencji i predyspozycji dzieci.

8.6. Realizacja projektu

8.6.1.

W grupie nr 1 uczniowie na lekcji języka włoskiego lub biologii oglądają dostępny w internecie krótki film w języku włoskim, w którym dzieci opowiadają o śmieciach zanieczyszczających morze i zwracają uwagę dorosłych na ten problem: [*Cuore di plastica: i bambini ti mostrano come le tue azioni distruggeranno il loro futuro*](#) (dostęp 19.10.2021). Film powinien poruszać kwestie zanieczyszczenia morza poprzez wyrzucanie do wody różnego rodzaju odpadków i śmieci.

Następnie uczniowie wypisują na wspólnym plakacie materiały i produkty, które bohaterowie filmu znaleźli w morzu, lub które zostały tam wyrzucone przez turystów. Zapisują ich nazwy w języku włoskim i polskim. Dyskutują z nauczycielem biologii o konsekwencjach zanieczyszczania zbiorników wodnych i o pomysłach dzieci na ponowne użycie produktów (recykling). Jednym z pomysłów może być ponowne wykorzystanie materiałów niedegradowalnych w postaci strojów. Uczniowie mają za zadanie, wzorem włoskich kreatorów mody, przygotować najpierw projekt strojów, a następnie je wykonać całkowicie z materiałów nadających się do recyklingu. Działania tego typu mają zwrócić uwagę na konieczność dbania o ponowne wykorzystanie materiałów wtórnych w celu ograniczenia zanieczyszczenia środowiska naturalnego naszej planety. W grupie 1 podczas pracy nad projektem ściśle mogą współpracować nauczyciele języka włoskiego, biologii i plastyki. Niekiedy może zaistnieć konieczność obecności obu nauczycieli np. podczas projekcji filmu.

W warunkach lekcji zdalnych film może zostać zaprezentowany przez nauczyciela poprzez funkcję dzielenia się obrazem i głosem. Alternatywnie można poprosić uczniów

o obejrzenie filmu przed lekcją. Wówczas nauczyciel wcześniej wysyła uczniom link do filmu mailem lub udostępnia na wcześniejszej lekcji na czacie spotkania. Takie rozwiązanie daje uczniom ze SPE możliwość kilkukrotnego obejrzenia filmu, oraz korzystania z opcji z napisami, lub spowolnienia/przyspieszenia materiału. Te same narzędzia będą miały zastosowanie podczas lekcji. Nauczyciel może wyświetlić napisy do filmu w języku włoskim dla uczniów z dysfunkcją słuchu, lub przygotować wydrukowaną transkrypcję tekstu. Takie rozwiązanie może być skuteczne również dla uczniów mających problem ze skupieniem uwagi. Film może być odtworzony kilkukrotnie, nauczyciel może również dostosować prędkość odtwarzania do potrzeb swojego zespołu klasowego.

8.6.2.

Grupa 2 na zajęciach z plastyki tworzy ogromny kilkumetrowy obraz. Jeżeli uczniowie mają przygotowany pomysł i zgromadzone materiały mogą poświęcić na wykonanie kolażu od 1–2 godzin lekcyjnych.

Obraz może powstać na kilku oddzielnych brystolach z rolki, które później zostaną połączone w całość taśmą przezroczystą. W zależności od liczby osób biorących udział w pracach plastycznych można dzieci podzielić na mniejsze podzespoły. Dzieci najpierw dyskutują o tym, z czym kojarzą im się Włochy (metoda burzy mózgów), wynotowują pomysły, które następnie zostaną pogrupowane. W ten sposób na osobnych plakatach powstaną kolaże: Znane włoskie marki, produkty; Kuchnia włoska; Znane włoskie postacie, osobistości; Zabytki i miasta Włoch; Krajobraz itd. Każda grupa może pracować jedną wybraną przez siebie techniką lub techniką kolażu. Należy pamiętać, aby poprosić dzieci o wcześniejsze zgromadzenie w klasie potrzebnych materiałów plastycznych, aby żadne z dzieci nie zostało wykluczone w dniu rozpoczęcia prac nad projektem. Można poprosić uczniów, aby, jeżeli mogą, podzielili się lub wymienili przyniesionymi materiałami. Dobrze, aby również nauczyciel miał przygotowane jakieś gazety, sznurek, flamastry, czyli materiały, którymi mógłby wesprzeć młodzież. Uczniowie wcześniej powinni przedyskutować w obrębie grupy, jakie elementy planują umieścić na swojej części obrazu. Po zaplanowaniu zacznie się etap gromadzenia materiałów. Na tym etapie dzieci mogą przygotować na lekcji języka włoskiego potrzebne im napisy w języku włoskim, a następnie przepisać je na komputerze i wydrukować podczas zajęć z informatyki.

W warunkach lekcji zdalnych uczniowie przygotowują każdy swój plakat, który może zostać później zeskanowany lub sfotografowany. Ze wszystkich tych zdjęć uczniowie stworzą niepowtarzalny kolaż w wersji elektronicznej.

8.6.3.

Grupa nr 3 na zajęciach muzycznych przygotowuje występ wokalny zespołu, który zaśpiewa piosenkę *Zuppa Romana*. Nauczyciel może przeprowadzić dla uczniów całej klasy konkurs talentów, na którym uczniowie mogą zaprezentować dowolny taniec, zaśpiewać lub wyrecytować rytmicznie utwór. Prace nad projektem można spróbować chociaż częściowo wpleść w przebieg lekcji angażując wszystkich uczniów, nawet tych, którzy nie będą występować. Szczególnie uczniowie zdolni mogliby się zająć konferansjerką.

Uczniowie na lekcji języka włoskiego przetłumaczą tekst piosenki, a na muzyce będą przygotowywać się do występu. W warunkach lekcji zdalnej nauczyciel zaprezentuje

uczniom piosenkę poprzez dzielenie się ekranem (obrazem i dźwiękiem). Uczniowie mogą tłumaczyć fragmenty piosenki, pracując w breakout rooms i wspierając się słownikami interaktywnymi. Inną opcją pracy z całą grupą będzie praca nad tekstem z lukami. Nauczyciel wyświetla tekst piosenki, a uczniowie, słuchając, zapisują w zeszycie brakujące słowa.

Na kolejnym spotkaniu uczniowie rozmawiają z nauczycielem o muzyce włoskiej i jej najbardziej znanych przedstawicielach. Nauczyciel prezentuje dzieciom fragmenty utworów znanych artystów. Uczniowie wybierają piosenkarzy, grupy muzyczne, które chcą zaprezentować podczas „Playback show”. W warunkach lekcji zdalnej dyskusje mogą odbywać się w *breakout rooms*. Dzieci będą miały za zadanie jak najwierniej oddać występ danego piosenkarza, będą odpowiednio ucharakteryzowane, przebrane, nauczą się wykonywać charakterystyczne gesty dla danego artysty. Wideoklip będzie stanowił dla nich wzór. Dzieci umiejące dobrze śpiewać mogą wykonać samodzielnie lub w grupie (zespół) utwór piosenkarza, jednak dzieci mniej utalentowane także będą mogły wziąć udział w występach, w których utwór zostanie odtworzony z playbacku. Liczy się pomysłowość i umiejętności aktorsko-artystyczne dziecka. Uczniowie z dysfunkcją słuchu mogą doskonale naśladować ruchy sceniczne poszczególnych piosenkarzy.

W warunkach zdalnych również mogą odbywać się próby. Wówczas nauczyciel będzie odwiedzał dzieci pracujące w breakout rooms. Uczestnicy mogą zaprezentować swój strój oraz wykonanie piosenki. Inną opcją jest przygotowanie nagrania swojego występu i wysłanie do nauczyciela. Oto tekst zaproponowanej piosenki – Schrott nach 8, *Zuppa Romana*:

*Maccheroni, cannelloni, peperoni
 eccola per me zuppa romana
 bella donna mamma mia alimenti
 ciao Roma Roma Napoli amore mio
 mozzarella, mortadella , tarantella
 eccola per me zuppa romana
 prego – acqua minerale
 grappa speciale
 cozze vongole
 prego torta di spinaci
 vongole veraci
 gorgonzola coca cola*

*Zabaione minestrone
 oben ohne eccola per me zuppa romana
 fettuccine scaloppine
 fritto di zucchini*

ma per me zuppa romana
bella donna mamma mia alimenti ciao
Roma Roma Napoli amore mio
vino secco amaretto rigoletto
eccola per me zuppa romana
prego insalata mista pizza bella vista
ragazza come stai
prego misto di formaggi beirut e caracci
un carpaccio con formaggio
capuccini langostini tortellini

Eccola per me zuppa romana
Gamberette con spaghetti sigaretti
eccola per me zuppa romana
bella donna mamma mia alimenti ciao
Roma Roma Napoli amore mio
lotte mare ne provare culinare
eccola per me zuppa romana
zuppa romana zuppa romana zuppa romana

8.6.4.

Grupa nr 4 przygotowuje krótki film animowany. Na wstępie uczniowie wybiorą metodą burzy mózgów temat filmu, a następnie metodą mapy myśli zaplanują kolejne etapy pracy. W warunkach pracy zdalnej można wykorzystać darmowe aplikacje do tworzenia map myśli (FreeMind) lub stworzyć je w arkuszach PowerPoint lub Word. Uczniowie opracują i napiszą scenariusz filmu, rozrysowując kolejne kadry. Na lekcji języka włoskiego utworzą napisy do filmu. Istotnym elementem jest zgromadzenie rekwizytów potrzebnych do inscenizacji. Jako postaci grające w filmie można wykorzystać ludziki lego. Przydatne okazać się mogą inne zabawki, takie jak autka, klocki czy wykonane z papieru lub narysowane budynki. Uczniowie, korzystając z aparatu fotograficznego lub telefonów komórkowych, wykonają szereg zdjęć. Wystarczy jeden aparat fotograficzny lub telefon komórkowy w grupie. Należy dobrze zaplanować ujęcia i sceny. Wykonywanie zdjęć może być żmudne i wymagać od uczniów cierpliwości. Trzeba wykonać wiele zdjęć, aby oddać drobny ruch postaci lub pojazdu. Dlatego film będzie trwał maksymalnie ok. 2–3 minut. Jednakże jest to czas wystarczający dla pokazania jakiejś akcji, jak np. kradzieży dzieł sztuki z muzeum we Florencji i pościgu za przestępcami.

Uczniowie z pewnością będą potrzebowali podzielić się zadaniami: przygotowanie scenografii, opracowanie napisów w języku włoskim, wykonanie zdjęć, obróbka materiału. Napisaniem scenariusza mogą zająć się uczniowie zdolni.

Nie każde dziecko musi mieć aparat fotograficzny czy telefon komórkowy, aby wziąć udział w pracach nad tą częścią projektu.

Zagadnienia dotyczące wykorzystania programów do tworzenia i obróbki filmów wpisują się w podstawę programową i mogą być realizowane z całą klasą. Jednakże uczniowie pracujący nad projektem będą potrzebowali poświęcić więcej czasu na wykonanie odpowiednich zdjęć. Być może zaistnieje konieczność, aby uczniowie pracowali nad projektem (zdjęcia) również poza lekcją informatyki.

8.7. Prezentacja wyników

Wyniki pracy uczniów zostaną przedstawione podczas Dni Europejskich lub Dnia Włoskiego w szkole. Na korytarzu szkolnym zostanie zaprezentowany kilkumetrowy obraz-kolaż przedstawiający symbole kultury włoskiej. Uczniowie przybliżą słuchaczom w kilku słowach w języku polskim problematykę wyrzucania śmieci do mórz. Następnie konferansjer zapowie pokaz mody, który ma za zadanie zwrócić uwagę świata na problemy ekologiczne. Uczniowie-projektanci mogą sami prezentować własne stroje lub poprosić o pomoc dzieci, które wcielą się w rolę modeli/modelek. Za każdym razem prezentowany jest jeden strój, a drugie dziecko o tym stroju opowiada w kilku słowach w języku włoskim. Przedstawia autora projektu, modelkę/modela oraz nazywa poszczególne części stroju, podając materiał, z jakiego zostały wykonane.

W dalszej kolejności konferansjer zapowiada występ zespołu muzycznego, który wykonuje piosenkę w języku włoskim *Zuppa Romana*.

Uczniowie przebrani za kucharzy/kucharki i kelnerów/kelnerki wnoszą ze sobą wielki garnek/kocioł, w którym będą gotować tytułową zupę. Stają w podkowie wokół garnka. Niektóre fragmenty mogą być śpiewane przez poszczególne dzieci solo, wówczas wrzucają one do kotła wyśpiewane elementy lub udają, że to robią. Co jakiś czas któreś z dzieci miesza w kotle chochlą.

Konferansjer zapowiada kilku znanych włoskich artystów, w ich rolach wystąpią uczniowie biorący udział w projekcie. Dzieci potrafiące dobrze śpiewać mogą wykonać jakiś utwór samodzielnie. Jednakże umiejętności wokalne nie dyskwalifikują nikogo, ponieważ dzieci, w odpowiedni sposób ucharakteryzowane, będą wcielać się w wybraną postać piosenkarza/piosenkarki/zespołu, naśladując ruchy artystów. I tak możemy zobaczyć na scenie takich artystów jak: Luciano Pavarotti lub Andrea Bocelli, Eros Ramazzotti lub Al Bano & Romina Power.

Na zakończenie zostanie zaprezentowany krótki, 2–3 minutowy film zrealizowany według pomysłu i scenariusza dzieci. Film rozgrywa się we Włoszech. Film jest opatrzony napisami w języku włoskim, jednakże jest łatwo zrozumiały dla pozostałych widzów nieznających języka włoskiego.

W warunkach lekcji zdalnych poszczególne etapy projektu mogą zostać zaprezentowane innej klasie lub rodzicom podczas lekcji na MSTEams lub Zoom. Uczniowie wyświetlą i omówią wykonany przez nich kolaż. Mogą wówczas opowiedzieć kilka zdań w języku włoskim z polskim tłumaczeniem dla słuchaczy nieznających języka włoskiego. Pokaz mody i koncert mogą być przedstawione na żywo lub nagrane przez nauczyciela podczas występu na lekcji zdalnej. Także film wykonany przez ostatnią grupę może być bez problemu zaprezentowany w warunkach zdalnych.

8.8. Ewaluacja

Ewaluacja projektu będzie miała kilka etapów. Będzie to zaprezentowanie na szkolnym korytarzu ogromnego obrazu-kolażu przedstawiającego elementy związane z kulturą Włoch. Kolejnym etapem będzie finał, czyli zorganizowanie podczas dni Europejskich lub Włoskich występów: pokaz mody, pokaz filmowy, playback show oraz wykonanie piosenki w języku włoskim.

Uczniowie zostaną ocenieni za zaangażowanie oraz aktywny udział w projekcie. Ewaluacja będzie miała miejsce po zakończeniu występów. Jest to dobry moment, aby wskazać dzieciom ich mocne strony oraz wyróżnić uczniów, którzy wykazali się większym zaangażowaniem. Wszyscy uczniowie otrzymają oceny pozytywne za udział w projekcie. Oceny wystawią nauczyciele z poszczególnych przedmiotów.

9. Regulamin/kontrakt

Istotne jest, aby kontrakt był jasny i zrozumiały dla uczniów, dlatego należy go sformułować w krótkich, prostych zdaniach. Kontrakt może dodatkowo być wzbogacony o ilustracje – drobne rysunki, które w sposób wizualny będą wiązały się z prezentowanymi treściami.

Kontrakt, który zostanie zaprezentowany uczniom powinien zawierać treści opisane niżej.

Tytuł projektu: *Made in Italy*

Cele ogólne: rozwijanie umiejętności współpracy w grupie, podejmowanie decyzji i odpowiedzialności za projekt. Poszerzanie słownictwa w języku włoskim oraz wiedzy o Włoszech. Rozwijanie umiejętności korzystania z technologii informatycznych oraz rozwijanie umiejętności plastycznych i rozwijanie świadomości ekologicznej.

Odbiorcy projektu: uczniowie VII–VIII klasy szkoły podstawowej.

Treści projektu: język włoski, informatyka, plastyka, muzyka, biologia.

Termin rozpoczęcia i zakończenia projektu: początek lutego-druga połowa maja.

Uczestnicy projektu: uczniowie klasy VII–VIII szkoły podstawowej.

Koordinator projektu: nauczyciel języka włoskiego.

Zobowiązania: nauczyciel nadzoruje, koordynuje zadania poszczególnych zespołów. Wspiera uczniów, pomaga im w poszukiwaniu rozwiązań.

Prawa: każdy uczeń ma prawo wziąć udział w projekcie, nikt nie może zostać wykluczony. Każdy uczeń ma prawo uzyskać pozytywną ocenę oraz otrzymać wspierającą informację zwrotną.

Data zawarcia kontraktu: początek marca.

Podpisy: nauczycieli oraz uczniów.

Ważne jest, aby wyjaśnić uczniom zapisy kontraktu i upewnić się, że wszystkie dzieci je rozumiały. W razie potrzeby można niektóre zapisy jeszcze uprościć lub wykorzystać sformułowania zaproponowane przez samych uczniów.

10. Ocenianie

Każdy uczeń biorący udział w projekcie otrzymuje ocenę pozytywną. Oprócz oceny sumującej istotny element stanowi ocenianie kształtujące. Nauczyciel wskaże każdemu uczniowi na podstawie dokonanej obserwacji jego mocne strony, biorąc pod uwagę:

- wkład ucznia w projekt, jego zaangażowanie w poszczególne jego etapy;
- współpracę w grupie uczniów;
- ukończenie zadań w terminie oraz sumiennosc ich wykonywania;
- estetykę prac;
- pomysłowość.

Ponieważ uczniowie różnią się między sobą pod względem możliwości psychofizycznych, ocena powinna być indywidualna. Przy ocenianiu należy uwzględnić specjalne potrzeby edukacyjne ucznia. U uczniów z dysleksją nauczyciel nie będzie brał pod uwagę błędów ortograficznych lub mało estetycznego pisma. Również uczniowie ci mogą potrzebować więcej czasu na pracę nad zadaniami. Ocenianie uczniów oparte będzie na mocnych stronach ucznia, o to, czego się nauczył, jakie nowe kompetencje zdobył i jakie trudności czy też swoje ograniczenia pokonał.

Nauczyciel może również wystawić ocenę sumującą (tylko pozytywną), nagradzając uczniów za wykonaną pracę. Uczniowie dodatkowo otrzymają gratyfikację w postaci uznania i docenienia przez pozostałych uczniów stanowiących publiczność. Uczniowie zostaną nagrodzeni brawami, a po zakończeniu występów dodatkowo publiczność zostanie poproszona o wypełnienie ankiety.

11. Ewaluacja

Po zakończonym występie można poprosić publiczność o wypełnienie krótkiej ankiety dotyczącej tego, co im się najbardziej spodobało. Uczniowie będą także nagradzani brawami publiczności po każdym występie i prezentacji. Będzie to ocena koleżeńska, ale także sami uczniowie po zakończonym finale spotkają się z nauczycielami w celu podsumowania efektów projektu. Uczniowie wypełnią ankietę, w której zaznaczą poziom swojego zaangażowania, kończąc 3–4 zdania:

- Nauczyłem(-am) się...
- Zaskoczyło mnie...
- Było dla mnie ważne...
- Zapamiętam...

12. Materiały pomocnicze:

- film dostępny w serwisie YouTube: [*Cuore di plastica: i bambini ti mostrano come le tue azioni distruggeranno il loro futuro*](#);
- dostęp do internetu, komputer, aparat fotograficzny lub telefon komórkowy;
- słowniki polsko-włoski, włosko-polski, tematyczne i obrazkowe, aplikacje językowe;
- duże arkusze papieru lub jeden duży w rolce, materiały piśmiennicze, kleje, kredki, farby oraz inne materiały do wykonania kolażu;
- materiały z recyklingu (opakowania: plastikowe i papierowe torby, opakowania, butelki, makulatura, gazety itp.) do stworzenia strojów zaprezentowanych podczas pokazu mody;
- papier, mazaki do zapisywania metodą mapy myśli słownictwa z ekologiii;

- rekwizyty do wykonywanej piosenki: stroje kucharzy, kelnerów, kociątek, chochłą;
- stroje i rekwizyty do playback show (w zależności od odgrywanych postaci);
- arkusz autoewaluacji przygotowany przez nauczyciela.

13. Komentarz metodyczny

Praca metodą projektu daje możliwość zaangażowania wszystkich dzieci, które chcą wziąć w nim udział. Sprzyja temu praca w grupach. Poszczególne zadania oraz ich trudność należy dostosować do zainteresowań oraz możliwości dzieci. Należy dopilnować, aby uczniowie pracowali w grupach zróżnicowanych. Nie należy dopuszczać do sytuacji, w której w grupie znajdują się tylko uczniowie słabsi lub z problemami w nauce. Grupy mieszane dają dzieciom możliwość uczenia się od siebie oraz pracy w oparciu o swoje mocne strony.

Należy pamiętać o właściwym rozplanowaniu zadań i przestrzeganiu terminów realizacji. Warto zostawić bufor czasowy w planie, czyli zapasowy czas na ewentualne dokończenie zadań w razie nieprzewidzianych przerw w pracy lub choroby nauczyciela czy uczniów.

Bibliografia

Elert E., Wenda A., b.r., [Praca metodą projektu](#) (PDF, 2,1 MB; dostęp 24.02.2022).

Film [Cuore di plastica: i bambini ti mostrano come le tue azioni distruggeranno il loro futuro](#) (dostęp 28.03.2021).

Kotarba-Kańczugowska M., b.r., *Praca metodą projektu*, Warszawa: ORE.

Rutkowska E., 2022, *Italiano per gioco. Program nauczania języka włoskiego dla II etapu edukacyjnego wprowadzanego jako I język obcy w klasach IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP*, Warszawa: ORE.

Rutkowska E., Klimek B., Miszta A., 2022, *Italiano per gioco. Poradnik metodyczny do programu nauczania języka włoskiego dla II etapu edukacyjnego wprowadzanego jako I język obcy w klasach IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP*, Warszawa: ORE.

Emilia Rutkowska – magister filologii włoskiej. Nauczycielka języka włoskiego w Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym Umiejętności Twórczych, Publicznym Liceum Ogólnokształcącym Politechniki Łódzkiej. Od 2009 roku lektor języka włoskiego, m.in. w Centrum Językowym Politechniki Łódzkiej oraz Ośrodka Doskonalenia Języków Obcych Language Station w Zgierzu. Inicjatorka corocznego Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Włoskiej „San Sopocka Remo” w Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 2 w Łodzi. Administratorka i inicjatorka grupy „Italiano con Piacere” mającej za cel wspierać proces dydaktyczny.